

РЕШЕНИЕ

№ 76

гр. Кюстендил, 22.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, III СЪСТАВ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Б. Савова

Членове: Татяна Хр. Костадинова
 Веселина Д. Джонева

при участието на секретаря Любка Евг. Николова
като разглежда докладваното от Росица Б. Савова Въззивно гражданско дело
№ 20221500500649 по описа за 2022 година

Производството е образувано по постъпила въззивна жалба с вх. № 263466/22.06.2022 г. от Главна дирекция „Гранична полиция“ – МВР чрез процесуалния си представител старши юрисконсулт Д. П., с адрес за кореспонденция: гр. ***, ул. „****“ № ***, насочена против Решение № 260103 от 31.05.2022 г., постановено от РС – Кюстендил по гр.д. № 2347/2019 г. по описа на същия съд.

С обжалвания първоинстанционен акт районният съд осъжда Главна дирекция „Гранична полиция“ при МВР да заплати на В. И. Я. сума в общ размер от 1730.95 лв., от които 1529,00 лв., представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд в размер на 208 часа за целия процесен период – 15.11.2016 – 15.11.2019 г. по конкретния иск, получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд в дневен с коефициент 1.143, разпределена по отчетни 3-месечни периоди, както следва: за периода от 15.11.2016 г. до 31.12.2016 г. – сумата от 24,08 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 4 часа; за периода от 01.01.2017 г. до 31.03.2017 г. – сумата от 131,79 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 23 часа; за периода от 01.04.2017 г. до 30.06.2017 г. – сумата от 114,60 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 20 часа; за периода от 01.07.2017 г. до 30.09.2017 г. – сумата от 126,26 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 19 часа; за периода от 01.10.2017 г. до 31.12.2017 г. – сумата от 147,11 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 21 часа; за периода от 01.01.2018 г. до 31.03.2018 г. – сумата от 137,37 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 19 часа; за периода от 01.04.2018 г. до 30.06.2018 г. – сумата от 108,45 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 15 часа; за периода от 01.07.2018 г. до

30.09.2018 г. – сумата от 101,16 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 12 часа; за периода от 01.10.2018 г. до 31.12.2018 г. – сумата от 134,88 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 16 часа; за периода от 01.01.2019 г. до 31.03.2019 г. – сумата от 133,44 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 16 часа; за периода от 01.04.2019 г. до 30.06.2019 г. – сумата от 150,12 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 18 часа; за периода от 01.07.2019 г. до 30.09.2019 г. – сумата от 114,27 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 13 часа; за периода от 01.10.2019 г. до 15.11.2019 г. – сумата от 105,48 лв., дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 12 часа, както и 201,95 лева, представляваща сбора от дължимата лихва за забава върху дължимите и незаплатени от работодателя – ответник суми явяващи се допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 15.11.2016 г. – 15.11.2019 г., получен в резултата на преизчисляване на положения нощен труд в дневен с коефициент 1.143 от момента, когато сумите са станали изискуеми, начина от 01.01.2017 г. до 15.11.2019 г. (датата на предявяване на настоящата искова молба в съда), в зависимост от настъпване на изискуемостта по все един от отчетните 3 - месечни периоди, както следва: за периода от 15.11.2016 г. до 31.12.2016 г. лихва за забава на 7,01 лева; за периода от 01.01.2017 г. до 31.03.2017 г. лихва за забава на 35,12 лева; за периода от 01.04.2017 г. до 30.06.2017 г. лихва за забава на 27,63 лева; за периода от 01.07.2017 г. до 30.09.2017 г. лихва за забава на 27,22 лева; за периода от 01.10.2017 г. до 31.12.2017 г. лихва за забава на 27,96 лева; за периода от 01.01.2018 г. до 31.03.2018 г. лихва за забава на 22,66 лева; за периода от 01.04.2018 г. до 30.06.2018 г. лихва за забава на 15,15 лева; за периода от 01.07.2018 г. до 30.09.2018 г. лихва за забава на 11,55 лева; за периода от 01.10.2018 г. до 31.12.2018 г. лихва за забава на 11,95 лева; за периода от 01.01.2019 г. до 31.03.2019 г. лихва за забава в размер на 8,49 лева; за периода от 01.04.2019 г. до 30.06.2019 г. лихва за забава 5,75 лева; за периода от 01.07.2019 г. до 30.09.2019 г. лихва за забава 1,46 лева; ведно със законната лихва върху присъдените суми (за главница) от датата на депозиране на исковата молба в съда (15.11.2019 г.) до окончателното им изплащане, както и сумата от 720 лева, представляваща сторените от ищеца разноски по водене на делото за платеното адвокатско възнаграждение на процесуалният му представител. Осъжда Главна Дирекция "Гранична полиция" при МВР да заплати в полза на държавата по сметка на Районен съд Кюстендил сумата от 111.16 лева, представляващи държавна такса по исковете за главница и лихви, както и 183 лева, заплатено от бюджета на съда възнаграждение на вещо лице и 5 лева в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Въззивникът обжалва първоинстанционното решение в цялост с доводи за неговата неправилност поради допуснати нарушения на материалния закон и необоснованост в мотивите. Твърди, че с обжалваното решение районният съд не е обсъдил всички правнорелевантни факти, доказателства и доводи на страните.

Възприема като неправилни мотивите на съда, в които е приел наличие на празнота в специалната нормативна база (ЗМВР и издадените въз основа на него наредби), поради което е счел, че тази празнота следва да бъде запълнена от разпоредбите на общото трудово законодателство - КТ и в частност издадена въз основа на него НСОПЗ. Твърди, че това тълкуване съответства на нормата на чл.46, ал.2 от ЗНА, но изводът на районен съд е неправилен поради неправилно приложение на материалния закон. В потвърждение на това си твърдение цитира съдебна практика по сходни казуси на окръжни съдилища.

Сочи, че неправилно районният съд прилага материалния закон като не се съобразява със служебния статут на служителя и приложимите спрямо него норми. Твърди, че приложима през процесния период е Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. и се позовава на чл. 3, ал. 3 от същата, според който при работа на смени е възможно полагане на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Мотивира се, че в случая видно от приетата по делото експертиза

е, че положеният от служителя труд е по 8 часа нощен труд.

Акцентираща, че разпоредбите на чл. 9, и в частност ал. 2 на от НСОПЗ, са приложими, когато продължителността на нощния труд е по-малка от продължителността на дневния труд, каквато продължителност установява КТ в общия случай, а именно: 7 часа нощен и 8 часа дневен труд. Спрямо служителите на МВР, с оглед специфичния характер на работа, с приложимите разпоредби на ЗМВР и издадените въз основа на него ПНА, е установена еднаква продължителност за дневен и нощен труд, а именно 8 часа (чл. 187, ал. 1 и ал. 3 ЗМВР).

Сочи, че с оглед специалния статут на служителите в МВР по чл.142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, в сравнение с лицата, работещи по КТ, за тях са предвидени компенсаторни парични или други материални/нематериални облаги, които те получават за разлика от лицата, полагащи труд по трудово правоотношение по КТ и държавни служители по ЗДСл. Тези допълнителни плащания са с цел постигане на равнопоставеност между тези категории работещи. Твърди, че за държавните служители в МВР е неприложима разпоредбата на чл. 9 от НСОПЗ, доколкото не са налице две от предпоставките ѝ, а именно: продължителност на нощно работно време, по-малко от дневното и трудово възнаграждение, заработено по трудови норми. Излага становище, че преизчисляване на нощен труд към дневен с коефициент не се прилага в случаите, когато работодателят е установил еднаква продължителност на дневното и нощното работно време, какъвто е процесния случай (доколкото в този случай коефициентът е 1).

Счита, че съдът е допуснал нарушение на материалния закон като е приел, че на служителя се дължи възнаграждение за извънреден труд, без да се обоснове защо приема, че такъв е полаган, както и неправилно е приел, че положения извънреден труд не е заплатен от работодателя. Аргументира се с разпоредбата на чл. 18, ал. 1 от Наредба № 81213-776/29.07.2016 г., като твърди, че извънреден труд не е полаган, доколкото заповед за полагане на извънреден труд не се твърди да е издавана. Допълва, че часовете които биха се получили чрез преизчисляване на положения нощен труд по реда на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, не са включени в изчерпателно изброените в чл.22, ал. 1 от Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. хипотези, пораждащи задължение за работодателя да заплати на служителя съответно възнаграждение.

Иска се отмяна на обжалваното решение и отхвърляне на предявените иски изцяло. Претендират се разноси за юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 ГПК за двете съдебни инстанции. Алтернативно при неоснователност на въззивната жалба, се прави възражение за прекомерност на разноските за адвокатско възнаграждение на насрещната страна с оглед фактическата и правна сложност на делото.

В срока по чл. 263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от насрещната страна В. И. Я. чрез пълномощника му адв. П. Х. от АК - Благоевград, с който се оспорва депозираната въззивна жалба и изложените в нея твърдения като неоснователни.

Въззиваемият подробно оборва твърденията във въззивната жалба. Навежда съображения в подкрепа на становището си, че спрямо държавните служители в МВР е приложима уредбата в НСОПЗ. Подчертава, че в случая се касае за непълнота на подзаконов нормативен акт, при което за неуредените случаи се прилагат разпоредби, отнасящи се до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта (чл. 46, ал. 2 ЗНА). Намира за неоснователи изложените във въззивната жалба възражения относно липса на предпоставките по чл. 9 НСОПЗ и приложимост на установения в същата разпоредба коефициент към процесното служебно правоотношение. Твърди, че ЗМВР с разпоредбата на чл. 187, ал. 1 регламентира нормалната продължителност на работното време за работа при нормални условия на труд – дневното, което е обща мярка за труд и на държавните служители – полицейски органи, поради което не е изключена трансформация на положените часове нощен труд в дневен с коефициент 1,143 и не може да се приложи

коэффициент 1 (8:8). Акцентираща, че в ЗМВР липсва разпоредба, установяваща нормалната продължителност на нощното работно време при дневно отчитане на работното време, респ. при такава непълнота в специалния закон субсидиарно следва да се приложи общото правило на чл. 140, ал. 1 КТ, и доколкото в никой от специалните приложими нормативни актове не се съдържа специално правило относно превръщането на нощните отработени часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време спрямо държавните служители в МВР, то не може да се приеме, че специалният закон замества общия. Аргументира се и срещу твърдението на въззивника, че не е налице положен извънреден труд при превръщане на нощните часове в дневни с коефициент 1.143. Сочи се съдебна практика на съдилищата в България, както и постановеното решение на СЕС от 24.02.2022 г. по дело C-262/20 по преюдициално запитване на РС - Луковит във връзка с дело с идентичен предмет и ХОПЕС. Твърди, че е недопустимо различно третиране на работещи в отделни сфери на публичния сектор. Изразява становище по направеното възражение за прекомерност на присъденото адвокатско възнаграждение като счита, че същото не следва да бъде уважено, доколкото договореното и заплатено възнаграждение е в минимален размер и съобразено с броя и вида на предявените искове и броя на проведените с участие на адвокатата съдебни заседания.

Иска се отхвърляне на въззивната жалба и потвърждаване на първоинстанционното решение. Претендират се разноски за въззивното производство.

Кюстендилският окръжен съд, след като разгледа жалбата, обсъди събраните доказателства, приема следното от фактическа и правна страна:

Съгласно чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението; по допустимостта му само в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания; проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваемостта само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд; относно правилността на първоинстанционното решение той е обвързан от посочените в жалбата пороци.

В случая, обжалваното решение е издадено от надлежен съдебен състав на Кюстендилския районен съд, в рамките на предоставената му от закона правораздавателна власт и компетентност, поради което същото е валидно. Предвид изискванията на процесуалния закон за служебната проверка на постановеното решение в обжалваната му част, съдът счита, че не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила във връзка със съществуване и упражняване правото на иск, поради което първоинстанционното съдебно решение е допустимо.

Същото е и правилно, като въззивният състав споделя изцяло мотивите на обжалваното решение по отношение на фактическата обстановка и съществуването на спора, поради което на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите на КРС.

В случая във връзка с наведените в жалбата оплаквания съдът във въззивното решение дължи произнасяне по спорния въпрос – дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд са приложими разпоредбите на Кодекса на труда /КТ/ и Наредба за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/ – в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от посочената наредба, или следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, както и дали е налице извънреден труд при превръщане на нощните часове в дневни по реда на чл. 9, ал. 2 НСОЗРЗ.

Основното възражение в жалбата на въззивника /ответник пред КРС/ е, че по отношение на служителите на МВР следва да се прилагат наредбите, издадени от Министъра на вътрешните работи, на основание законовата делегация на чл. 187, ал. 9 от

ЗМВР, които уреждат реда за организация и разпределяне на работното време, за неговото отчитане и компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурствата, времето за отдих и почивки, а не НСОРЗ, тъй като се касае за специална уредба.

Съгласно разпоредбата на чл. 176 ЗМВР, brutното месечно трудово възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. В чл. 179, ал. 1 ЗМВР е предвидено, че на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за полагане на труд през нощта от 22.00 ч. до 6.00 ч., а в чл. 187, ал. 5, т. 2 и ал. 6 ЗМВР /приложима редакция на закона – Изм. и доп. – ДВ, бр. 81 от 2016 г. / – че работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, като извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 30 часа седмично при 5-дневна работна седмица – чл. 187, ал. 1 ЗМВР /приложима редакция на закона – Изм. и доп. – ДВ, бр. 81 от 2016 г. /. Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8, 12 или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период – чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период – чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР.

Според чл. 187, ал. 9 ЗМВР, редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. През процесния период е действала Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. за реда за организация и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерство на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 60 от 02.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г., отм., бр. 3 от 10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г., Решение № 16766 на ВАС на РБ – бр. 4 от 14.01.2020 г.

В чл. 3, ал. 3 от Наредбата е предвидено, че за държавните служители от МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 06.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, а в чл. 31 – че отработеното време между 22.00 ч. и 06.00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове.

В посочения подзаконен нормативен акт липсва правило за трансформиране на нощния труд в дневен /за разлика от чл. 31, ал. 1 от Наредба № 8121з407 от 11.08.2014 г., отм. с Наредба № 8121з-592 от 25.05.2015 г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 ч. и 06.00 ч. за отчетния период се умножава по 0.143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период/. Същевременно съгласно нормата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР, държавните служители, полагащи труд за времето между 22.00 ч. и 06.00 ч., се ползват със специална закрила по КТ.

Съгласно принципните разяснения, дадени в т. 23 на ТР № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС, в МВР има служители, назначени по трудови договори и такива по служебно правоотношение, като тези от втората група са държавни служители по смисъла на ЗДСл и общият закон намира субсидиарно приложение по отношение на тях. Обратното би поставило в неравноправно положение държавните служители в МВР по отношение на другите държавни служители, а също и спрямо работниците и служителите, работещи по

трудови правоотношения. Макар в действащия ЗМВР да няма законова делегация, препращаща към общия ЗДСл /подобно на § 1а - нов – ДВ, бр. 69/2008 г., отм. ДВ, бр. 88/2010 г. от ДР на отменения ЗМВР/, доколкото няма изрично уредено нещо друго, ЗДСл намира субсидиарно приложение. Съобразно разпоредбата на чл. 67, ал. 3 от ЗДСл, минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени за държавните служители, размерите на допълнителните възнаграждения по ал. 7, т. 1 – 5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство. В цитираните наредби на министъра на вътрешните работи безспорно липсва правило, съобразно което отработените часове нощен труд се превръщат в дневни, при сумирано изчисляване на работното време. Тъй като размерите на допълнителните възнаграждения не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство и при липса на изрична уредба в наредбите, издадени от Министъра на вътрешните работи, то следва да намери приложение Наредба за структурата и организацията на работната заплата. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, при сумарно изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент е 1,143.

Липсата на изрична норма не следва да се тълкува като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен /каквато изрична забрана би била и противоконституционна/, а представлява празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи.

Да се приеме, че НСОПЗ не може да бъде приложена субсидиарно би означавало да се допуснат различни системи на отчитане на нощния труд от служителите в МВР и от работниците по трудово правоотношение, въпреки че те изразходват психическа и физическа енергия и извършват полезна трудова дейност в една и съща част от денонощието /работно време/ и при едни и същи вредни за здравето последици, което би довело до нарушаване на принципа за равностойно третиране, закрепен в чл. 6 от Конституцията на Република България и чл. 14 ЕКЗПЧОС /виж и Решение № 311 от 08.01.2019 г. на ВКС по гр. дело № 1144/2018 г., IV г. о., ГК/.

Не може да се приеме становището на въззивника, че през процесния период приложимият коефициент е 1. Приложението на този коефициент би поставило държавния служител в системата на МВР в неравностойно положение спрямо работниците по трудово правоотношение и другите държавни служители, чийто правоотношения се регламентират от КТ и ЗДСл.

Възражението, че чл. 9 от НСОПЗ не може да се приложи, защото продължителност на нощното работно време на ищеца не е 7 часа, а е 8, е неоснователно. Следва да се отбележи, че нормата на чл. 9 от Наредбата урежда различни хипотези. Докато разпоредбите на ал. 1 и ал. 3 от нея визират условия за "увеличаване" на трудово възнаграждение с определен коефициент, разпоредбата на ал. 2 се отнася единствено до изчисляване на положения труд като стойност в часове при сумирано изчисляване на работно време. Това правило е общо, а не специално, поради което не може да се сподели тълкуването, че то е приложимо единствено при трудово възнаграждение, заработено по трудови норми и при продължителност на нощното време, по-малка от продължителността на дневното. Целта на този коефициент не е да определи така възнаграждението на работника или служителя, че когато той работи 7 часа през нощта, да получава трудово възнаграждение за 8 часа, а в случая ищецът работи 8 часа през нощта, т.е. няма какво да се "приравнява".

На основание чл. 6, ал. 2 от КРБ и основното начало за недопустимост на ограничения

на правата или привилегии, основани на лично и обществено положение и гарантираното и защитено право на труд, както и провъзгласения във вътрешното ни законодателство, така и в пряко приложими международни актове, принцип на осигуряване равенство на хората при упражняването на предоставените им от законите права и равни възможности за участие в обществения и социалния живот, решаващият състав приема, че няма основание по въпроса за дължимостта на допълнителното възнаграждение за положен извънреден труд държавните служители, заети в системата на МВР да се поставят в по-неравностойно положение спрямо работниците и служителите, наети по неслужебни, трудови правоотношения. Правото на работниците и служителите на заплащане, съответстващо на положения труд е основен принцип, провъзгласен в чл. 48, ал. 5 от Конституцията на Република България.

Приложението на правилото на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ не се изключва от обстоятелството, че ответникът е изпълнил задължението си да заплати на ищеца допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0. 25 лв. за всеки отработен час през нощта. Това е така, защото посочената в чл. 9 от НСОПЗ методология е само с оглед установения по законодателен път начин за отчитане на нормата фактически положен труд. Тези разпоредби се прилагат едновременно с правилата за заплащане на нощния труд, т. е. при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1,143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд, а в случай че се полага труд над нормата – се дължи заплащане на извънреден труд. Поради което и не може да се приеме, че с предвиждането на допълнително възнаграждение за нощен труд работодателят е запълнил празнотата в специалните норми.

За пълнота на изложението ще посочим, че празнотата в правото е отстранена с изменение на чл. 187, ал. 4 ЗМВР, обн. ДВ, бр. 60 от 07.07.2020 г., където изрично е прието, че: при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта по ал. 1. Гореизложените изводи са в съответствие с Решение от 24.02.2022 г. на Съда на Европейския съюз, по преюдициално запитване по дело C-262/2020 г. С цитираното решение на СЕС е прието, че в светлината на членове 20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС, Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска някои работници от публичния сектор, и в частност държавните служители в МВР, включително полицаите и пожарникарите, за които нормалната продължителност на нощния труд може да достига осем часа, да нямат право да ползват по-благоприятния общ правен режим, приложим за работниците от частния сектор, при който нормалната продължителност на нощния труд е определена на седем часа. Според § 69 от решението националното право видимо изключва държавните служители в МВР като полицаите и пожарникарите от обхвата на общия правен режим, който предвижда ограничение от седем часа на нормалната продължителност на нощния труд, от една страна, а от друга, не предоставя на тези държавни служители възможността за преобразуване на нощния труд в дневен. Съгласно тълкуването на СЕС чл. 20 и 31 от Хартата на основните права на ЕС допускат определената в законодателството на държавата членка нормална продължителност на нощния труд от 7 часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т. е. свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел – така е прието и в Решение от 29 октомври 2020 г., *Veselibas ministrija*, C-243/19, EU:C:2020:872, т. 37 и цитираната съдебна практика. В посочения съдебен акт са дадени разяснения, че ако не е основана на обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различните категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на Съюза и би налагала в такъв случай

националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел.

Воден от горното при преценка на приложимите правни норми и целта на трудовото законодателство, въззивният съд намира, че през процесния период е липсвало специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР. Това означава, че националното ни право изключва служителите на МВР от обхвата на общия правен режим, като едновременно с това не предоставя на тези държавни служители възможност за преобразуване на нощния труд в дневен. Няма основание работещите по трудово правоотношение и по служебно правоотношение да се третираят различно на основание на характера на правоотношението. Сходството на полагания труд в случая не предполага различно третиране. Не е установено по делото обективен и разумен критерий за разликата в третирането на полагащите нощен труд по трудово правоотношение и тези по служебно правоотношение. Разликата в допустимата продължителност на работните часове – нощен труд по служебно правоотношение /8 часа/ и по трудово правоотношение /7 часа/ не отразява допустима от закона цел, която да е годна да обоснове разлика в третирането. При недоказаност на обективен и разумен критерий за разликата в третирането прави същото несъвместимо с правото на ЕС и води до необходимост на националния съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен за постигане на разрешение, съответстващо в най-голяма степен на съответната разпоредба от първичното право. СЕС е приел, че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд. Именно предвид липсата на предвиден адекватен механизъм за компенсиране на служителите в МВР, който да не ги поставя в по – неблагоприятно положение от работниците и служителите, полагащи труд по общото трудово законодателство, както и отчитайки тежестта, обществената значимост и правата на служителите в МВР, настоящият състав намира, че прилагането на общите правила на трудовото законодателство осигурява в пълнота спазването на принципните положения, установени от европейското законодателство в рамките на процесната хипотеза.

Действително, в чл. 179, ал. 1 ЗМВР е предвидено, че за полагане на труд през нощта от 22:00 до 6:00 ч. на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения, но заплащането на 0.25 лв. за всеки отработен час (която ставка е идентична на предвидената в общата правна уредба - чл. 8 НСОПЗ в редакция към процесния период), при различното третиране на работниците от частния сектор и тези от публичния сектор по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни, не може да компенсира особената тежест на нощния труд.

Доводът на въззивника, че не е доказан положен извънреден труд, е неоснователен. Съгласно чл. 143, ал. 1 КТ, извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Работодателят може да установява сумирано изчисляване на работното време – седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца – чл. 142, ал. 2 КТ. Както вече бе посочено по-горе, работното време на държавните служители в МВР, работещи на 8, 12 или 24 часови смени, се изчислява сумирано за тримесечен период – чл. 187, ал. 3, изпр. 1 ЗМВР. Сумираното изчисляване на работното време форма на отчитане на работното време, при която установената нормална продължителност на работното време се спазва средно за определен по-продължителен период от време, който в процесния случай е тримесечен.

При сумираното изчисляване продължителността на работния ден не е еднаква, поради което за работодателя не съществува задължение през всеки календарен период (седмица, месец) да осигурява отработване на пълния размер на законоустановеното работно време, което за държавните служители е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, съгласно чл. 187, ал. 1 ЗМВР. В този случай продължителността на работното време през отделните дни може да надвишава нормалната, но работата в повече се компенсира с почивка в границите на отчетния период. По този начин балансът на работното и свободното време се запазват средно за периода на отчитане.

Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. не предвижда превръщане на нощните часове в дневни с коефициент 1.143 за изчисляване на отработените дни и за отчитането и заплащането на извънредния труд. Въпреки последното, с оглед изложените вече по-горе съображения за приложимост на установения в чл. 9, ал. 2 НСОПЗ коефициент за отчитане на положения от ищеца нощен труд и доколкото правилото за преизчисляване на нощните часове в дневни е в синхрон с правилата за заплащане на труда и зачитането на трудовия стаж, настоящият съдебен състав приема, че в конкретния случай и за процесния период нощните часове, преизчислени в дневни с коефициент 1.143 представляват положен извънреден труд от страна на ищеца.

Във връзка с размера, видно е от заключението на вещото лице по допусната и изслушана в първоинстанционното производство съдебно-счетоводна експертиза, която при преценката и по реда на чл. 202 от ГПК подлежи на кредитиране. Не е оспорена от въззивника в първоинстанционното производство, последният не е поискал назначаване на нова или допълнителна експертиза. В резултат на направеното преизчисление се получава изработен допълнителен извънреден труд. От заключението на вещото лице се установява, че положения нощен труд от ищеца за процесния период (от 15.11.2016 г. до 15.11.2019 г.) е 1 433 ч., които преизчислени с коефициент 1.143 и приравнени на дневно работно време възлизат на 1 641.00 часа.

Не е спорно, че за положения от ищеца нощен труд е начислено и платено възнаграждение през процесния период, но за тази част от нощния труд, която след превръщането на нощните часове в дневни се явява извънреден труд, на същия се дължи възнаграждение на отделно основание. Разликата от 208 ч. не е отчетена по протоколи за положен труд и стойността им не е начислена, съответно – не е изплатена на ищеца.

Възнаграждението за 208 ч. - изработени над отчетените часове, без съобразяване с нормата за тримесечие, е в размер на 1 529.11 лв., а обезщетението за забава в размер на законната лихва общо възлиза на 201.95 лв.

При съобразяване на обстоятелството, че задължението за заплащане на претендираното възнаграждение е възникнало като срочно /след изчитане на всяко тримесечие – виж чл. 33, ал. 1 от Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г./, то законосъобразно първоинстанционният съд е приел, че предявените искове са изцяло основателни, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Предвид горното, въззивният съд намери, че първоинстанционното решение следва да се потвърди като правилно и законосъобразно, а въззивната жалба - оставена без уважение като неоснователна. Не са налице основания за изменение на решението в частта за разноските.

При този изход на спора и заявените искания за разноски, както и ангажираните доказателства за извършването им, приложима е нормата на чл. 78, ал. 3 ГПК, респ. въззивникът следва да заплати на въззиваемия сумата от 480 лв. (с вкл. ДДС) за въззивната инстанция, съгласно представен договор за правна защита и съдействие, удостоверяващ извършения разход. Присъденото възнаграждение не е прекомерно, предвид обективното съединяване на искове, като същото е съобразено с размерите по Наредба №1/2004г. за

минималните размери на адвокатските възнаграждения, предвид което възражението по см. на чл. 78, ал. 5 от ГПК, заявено с въззивната жалба, се възприема за неоснователно.

При тези мотиви, Кюстендилският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260103 от 31.05.2022 г., постановено от РС – Кюстендил по гр.д. № 2347/2019 г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА Главна Дирекция "Гранична полиция" при МВР, с адрес: гр. ****, бул. „****“ №****, представлявана от главния директор, **ДА ЗАПЛАТИ** на В. И. Я. с ЕГН *****, с адрес: гр. ****, ул. „****“ №****, бл.****, вх.****, ап.***, сумата от 480 лв. (четиристотин и осемдесет лева), представляваща деловодни разноски за въззивното производство.

На основание чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____